

دانشگاه علامه طباطبائی

معاونت آموزشی

دستورالعمل اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای) برای دانشجویان کلیه مقاطع تحصیلی دانشگاه

مقدمه: با توجه به رشد روزافزون علوم و گسترش رشته‌ها و پژوهش‌های میان رشته‌ای این نیاز وجود دارد که افراد علاوه بر فراگیری علم در رشته تخصصی خود، به آموختن دانش از رشته دیگر بپردازند که این امر خود باعث گسترش دید و خلاقیت و وسعت نظر فرد و همچنین مکملی جهت کسب مهارت برای ورود به دنیای کار و کارآفرینی می‌شود. از این رو دانشگاه علامه طباطبائی به عنوان بزرگترین دانشگاه علوم انسانی کشور، این امکان را فراهم آورده تا دانشجویان کلیه مقاطع علاوه بر رشته تخصصی خود به آموختن مبانی رشته مورد علاقه دیگری بپردازند.

هدف: هدف از ارائه و اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای) توسعه نگرش میان رشته‌ای در میان دانشجویان، ارائه نگرش جامع و کسب مهارت‌های چندگانه است.

تعریف: دروس آزاد (میان رشته‌ای) به دروسی گفته می‌شود که دانشجو اضافه بر تعداد واحدهای سرفصل مصوب و تعیین شده با موافقت شورای گروه آموزشی مربوطه و مجوز دانشکده در هر رشته و گرایش و تایید تحصیلات تکمیلی دانشگاه در مقاطع تحصیلات تکمیلی و تایید خدمات آموزشی دانشگاه در مقطع کارشناسی اخذ کرده است و در پایان دوره تحصیل، این دروس در کارنامه تحصیلی وی به عنوان دروس آزاد (میان رشته‌ای) در نظر گرفته می‌شود ولیکن در میانگین کل و میانگین نیمسال بلاثر است.

مقررات و شرایط اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای)

- ۱- رعایت مقررات و آیین‌نامه‌های آموزشی از جمله سقف واحدهای درسی قابل انتخاب در هر نیمسال، نداشتن مشکل سنوات تحصیلی، نداشتن منع نظام وظیفه از جمله شرایط لازم برای اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای) است.
- ۲- اخذ و گذراندن دروس آزاد (میان رشته‌ای) با رعایت سقف واحدهای درسی قابل انتخاب در هر نیمسال تحصیلی در سنوات مجاز تحصیلی (بدون در نظر گرفتن سنوات اعطایی از سوی شورای دانشکده و کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه) و قبل از دفاع از پایان‌نامه / رساله امکان‌پذیر است.
- ۳- دروس آزاد (میان رشته‌ای) از دروس مقطع تحصیلی فعلی دانشجو از سایر رشته‌ها و یا مقاطع پایین‌تر از همان رشته تحصیلی در حال تحصیل دانشجو و یا سایر رشته‌ها قابل اخذ است.
- ۴- دانشجو می‌تواند دروس آزاد (میان رشته‌ای) را در طول یک ترم یا ترم‌های متوالی (در سنوات مجاز تحصیل و نه سنوات اعطایی از سوی شوراها و کمیسیون‌ها) اخذ نماید. دانشجو موظف است در صورت داشتن واحد در مقطع و رشته تحصیلی خود، حداقل کف واحد را در هر نیمسال تحصیلی اخذ نماید و در صورت انتخاب واحد دروس آزاد (میان رشته‌ای)، سقف واحدها در هر نیمسال بیشتر از سقف واحدهای معین در هر مقطع نشود. ضمناً انتخاب واحد دانشجو به صورتی باشد که با مشکل سنوات مجاز مواجه نگردد.

- ۵- به ازای گذراندن دروس آزاد (میان رشته‌ای) به طول سنوات تحصیلی دانشجویان اضافه نمی‌شود. لذا گذراندن این دروس مبنایی برای اخذ سنوات اضافی نیست و دانشجویان باید ابتدا گذراندن دروس رشته قبولی خود را در دانشگاه مورد توجه قرار دهند.
- ۶- اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای) برای دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان رتبه‌های برتر در کلیه مقاطع که موظف به اتمام واحدها و دفاع از پایان‌نامه/رساله در طول سنوات تحصیلی مشخص حسب آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های ورودی خود هستند، موجب ارفاق به سنوات تحصیلی اضافی نمی‌شود.
- ۷- دانشجو می‌تواند در طول تحصیل و براساس علاقه خود، دروس آزاد (میان رشته‌ای) را صرفاً از بین دروس ارائه شده طبق برنامه درسی در زمان حذف و اضافه در هر نیمسال تحصیلی اخذ نماید. لذا ارائه دروس آزاد (میان رشته‌ای) به صورت مجزا و حسب درخواست دانشجو مجاز نیست و در صورت ارائه دروس مورد تقاضا در دانشگاه با مجوز آموزش دانشکده و در سایر دانشگاه‌ها پس از تایید آموزش دانشکده با موافقت تحصیلات تکمیلی دانشگاه و خدمات آموزشی دانشگاه قابل اخذ می‌باشد.
- ۸- دانشجو در صورتی می‌تواند دروس آزاد (میان رشته‌ای) را اخذ نماید که ظرفیت اعلامی در کلاس درس مورد نظر وجود داشته باشد. اولویت اخذ دروس با دانشجویان پذیرفته شده در رشته قبولی در دانشگاه است.
- ۹- در زمان درخواست اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای)، حداقل میانگین کل نمرات دانشجو در مقطع کارشناسی ۱۴، در مقطع کارشناسی ارشد ۱۵ و در مقطع دکتری ۱۶ باید باشد.
- ۱۰- دانشجوی کارشناسی حداکثر ۱۲ واحد، دانشجوی کارشناسی ارشد حداکثر ۱۰ واحد و دانشجوی دکتری حداکثر ۶ واحد می‌توانند دروس آزاد (میان رشته‌ای) با پرداخت شهریه اخذ نمایند.
- ۱۱- معادل‌سازی دروس آزاد (میان رشته‌ای) با دروس رشته قبولی دانشجو در دانشگاه به هر دلیلی از جمله عدم ارائه درس، اتمام سنوات و ... امکان‌پذیر نیست.
- ۱۲- در صورتی که دانشجو پس از انتخاب و اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای) منصرف گردد و یا در امتحانات پایان نیمسال آن شرکت نکند، دروس اخذ شده آزاد (میان رشته‌ای) در کارنامه وی ثبت شده و پاک نمی‌شود. لیکن در میانگین کل و میانگین نیمسال بلااثر است. در صورت ارائه مدارک و دلایل موجه قابلیت حذف حسب آیین‌نامه‌های آموزشی را دارد.
- ۱۳- دروس آزاد (میان رشته‌ای) اخذ شده نباید تداخل ساعت امتحانی و تداخل ساعت کلاسی با واحدهای اخذ شده اصلی، تخصصی، اجباری، اختیاری و ... که دانشجو ملزم به انتخاب و گذراندن آن در رشته قبولی خود دارد، داشته باشند.
- ۱۴- کسب حداقل نمره قبولی ۱۰ در مقطع کارشناسی، حداقل نمره قبولی ۱۲ در مقطع کارشناسی ارشد و حداقل نمره قبولی ۱۴ در مقطع دکتری در دروس آزاد (میان رشته‌ای) با توجه به مقطع تحصیل دانشجو الزامی است. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل بلااثر بوده و در کارنامه دانشجویان به عنوان درس آزاد (میان رشته‌ای) با ذکر کد «آزاد» درج خواهد شد.
- ۱۵- دروس آزاد (میان رشته‌ای) و نحوه ارزیابی آن مانند سایر دروس اصلی، تخصصی، اجباری، اختیاری و ... است.
- ۱۶- دانشجویان بورسیه غیرایرانی در صورت موافقت وزارت عتف مجاز به اخذ دروس آزاد (میان رشته‌ای) هستند.

شهریه تحصیلی دروس آزاد (میان رشته‌ای)

۱۷- شهریه تحصیلی دروس آزاد (میان رشته‌ای) در هر نیمسال تحصیلی حسب نوع درس و مقطع تحصیلی بر اساس سال ورود برای دانشجویان روزانه در نظام شبانه، دانشجویان شبانه در نظام شبانه و دانشجویان پردیس خودگردان در نظام پردیس خودگردان محاسبه می‌گردد.

۱۸- چنانچه دانشجو در یک نیمسال فقط دروس آزاد (میان رشته‌ای) اخذ نماید، علاوه بر شهریه متغیر دروس مازاد، موظف به پرداخت شهریه ثابت بر اساس سال ورود خود می‌باشد.

۱۹- در صورت انصراف از انتخاب دروس اخذ شده آزاد (میان رشته‌ای) و یا حذف دروس، استرداد شهریه مربوط به آن دروس تابع مقررات همانند سایر دروس رشته قبولی دانشجو است.

فرایند اخذ و گذراندن دروس آزاد (میان رشته‌ای)

۲۰- دانشجو درخواست خود را به آموزش دانشکده ارایه می‌دهد و در صورت موافقت شورای گروه آموزشی مربوطه و مجوز دانشکده در هر رشته و گرایش با رعایت مقررات و شرایط دروس آزاد (میان رشته‌ای) و تایید تحصیلات تکمیلی دانشگاه در مقاطع تحصیلات تکمیلی و تایید خدمات آموزشی دانشگاه در مقطع کارشناسی می‌تواند دروس درخواستی خود را اخذ کند.

۲۱- در صورت تقاضای دانشجو و پس از فراغت از تحصیل در زمان ارائه گواهی موقت پایان تحصیلات، گواهی گذراندن دروس آزاد (میان رشته‌ای) به وی اعطا می‌شود.

۲۲- تصمیم‌گیری در موارد پیش‌بینی نشده در این دستورالعمل در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و شورای آموزشی دانشگاه حسب مقطع تحصیلی قبولی دانشجو در دانشگاه انجام خواهد شد.

این دستورالعمل در ۲۲ بند و در جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۹۹/۰۸/۱۰ و جلسه شورای دانشگاه مورخ ۹۹/۱۲/۲۰ مطرح و به تصویب رسید و از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ برای کلیه دانشجویان واجد شرایط قابل اجرا می‌باشد.